

[Indenrigsministeren]

Der er fastsat en grænse for, hvor meget den enkelte kommune kan modtage i tilskud. Grænsen udgør normalt 0,08 pct. af kommunens beskatningsgrundlag. Kommuner med særlig lavt udgiftsniveau på børne- og ældreområdet får dog mulighed for at få et højere refusionsbeløb svarende til 0,2 pct. af beskatningsgrundlaget. Dermed giver ordningen en særlig tilskyndelse for disse kommuner til at forbedre servicen for børn og ældre.

For 1994 vil der kunne udbetales ca. 400 mio. kr. til kommuner, der øger beskæftigelsen på børne- og ældreområdet.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale forslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje Ting.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Herved tillader jeg mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Bruttoficerings af kontanthjælp m.v.). (Lovforslag nr. L 313).

Lovforslaget fremsættes som led i regeringens samlede udspil om strukturreform og beskæftigelsesfremmende initiativer og indeholder de ændringer, der i denne forbindelse foreslås på bistandslovens område.

Ud over bruttoficerings af kontanthjælpen er der tale om en kompensation til pensionister på institutioner som konsekvens af bruttoficerings af pensionerne samt om visse konsekvensændringer som følge af forslaget om skattereform, forslaget til ny lov om kommunal aktivering og forslag om ændring af satsreguleringsloven.

Bruttoficerings af kontanthjælpen

Bruttoficerings af kontanthjælpen har været overvejet gennem længere tid. Ved bruttoficerings forstås, at kontanthjælpen, der i dag er skattefri, men personfradragreducerende, forhøjes og gøres skattepligtig.

En bruttoficerings af kontanthjælpen indebærer flere fordele:

- Ydelsesniveauet bliver lettere sammenligneligt med lønindtægter og andre overførselsindkomster og dermed mere gennemskueligt for borgeren.
- Kontanthjælpsmodtagerne bliver ligestillet med andre borgere med hensyn til at kunne

udnytte personfradrag og ligningsmæssige fradrag.

- Indkomstafhængige ydelser som boligsikring og fripladstilskud til daginstitutionsbetaling vil kunne reguleres på et ensartet grundlag.

Det er hensigtsmæssigt at gennemføre bruttoficeringsen i forbindelse med den forestående skattereform af følgende grunde:

- Skattereformens generelle skattelettelser giver bedre mulighed for at undgå, at bruttoficeringsen fører til fald i kontanthjælpsmodtagernes disponible indkomster.
- Indførelse af arbejdsmarkedsbidrag for de beskæftigede medfører en reduktion af overførselsindkomsterne som følge af satsreguleringsloven. Ved en bruttoficerings sikres det, at også kontanthjælpsmodtagerne får del i de skattelettelser, der kompenserer for arbejdsmarkedsbidragene.
- Skattereformen indebærer stigende brug af grønne afgifter, der kompenseres gennem lettelser af personskatterne. Efter en bruttoficerings vil kontanthjælpsmodtagerne automatisk være omfattet af denne kompensation.

Ved bruttoficerings foreslås det, at kontanthjælpen som udgangspunkt beregnes som en dagpengelignende ydelse.

Den dagpengelignende ydelse fastsættes med udgangspunkt i de beregnede nuværende gennemsnitlige ydelser til kontanthjælpsmodtagere, dog således at der skelnes mellem kontanthjælpsmodtagere med forsørgelsespligt over for børn og kontanthjælpsmodtagere uden en sådan forsørgelsespligt.

Omlægningen til en dagpengelignende ydelse vil indebære en række fordele:

- Kontanthjælpsmodtagere, der har et lavt boligforbrug, vil blive »belønnet« i form af et højere rådighedsbeløb til øvrige fornødenheder. Dette må bl.a. forventes at komme gruppen af særligt ressourcetsvage tilgode.
- Der sikres større fleksibilitet på boligmarkedet, idet kontanthjælpsmodtagere vil få større bevægelsesfrihed. De vil få økonomisk fordel af at vælge en billigere bolig, og de kan, såfremt der er plads inden for den bruttoficerede ydelse, vælge en dyrere bolig.
- Kommunerne får en administrativ lettelse, idet der ikke længere skal foretages en særskilt kontanthjælpsberegning for personer,

[Socialministeren]

der ikke har behov for støtte ud over den bruttoficerede dagpengelignende ydelse.

- Den særlige ydelse til forsørgere som afløsning af børnetillægget indebærer, at man ikke i samme omfang som i dag er nødt til at tage udgangspunkt i børnenes aktuelle forsørgelsessituation.

Den dagpengelignende ydelse til personer med forsørgelsespligt over for børn fastsættes efter forslaget til 80 pct. af dagpengemaximum, dvs. 8.852 kr. pr. md. pr. 1. januar 1994 og til 60 pct. af dagpengemaximum for andre, dvs. 6.634 kr. pr. måned. I en overgangsperiode vil ydelsen til personer uden børn frem til 1. januar 1995 dog kun udgøre 50 pct. af dagpengemaximum, dvs. 5.546 kr. pr. måned. De, der herved vil få en mindre ydelse end i dag, vil i 1994 få kompensation herfor.

De eksisterende særlige regler om ungeydelse til personer under 23 år uden forsørgelsespligt over for ægtefælle eller børn og med ringe erhvervs erfaring vil blive videreført, idet ydelse og bruttoficering, og dér foretages der en ekstraordinær forhøjelse som følge af, at disse unge vil få en relativt begrænset skattelettelse som følge af skattereformen set i forhold til indførelsen af grønne afgifter.

Betingelserne for udbetaling af kontanthjælp vil være de samme som hidtil, ligesom de eksisterende regler om indtægtsfradrag og tilbagebetalingspligt vil blive videreført, dog med undtagelse af visse regler, som naturligt falder bort som følge af omlægningen af ydelsen. Fradrag i kontanthjælpen for normalbidrag til børn og for det særlige børnetilskud vil f.eks. ikke have nogen mening, når der ikke beregnes et særligt børnetillæg, og tilbagebetalingspligten for terminsydelse vil ikke have nogen mening, når der ikke beregnes et særligt boligtillæg.

En omlægning til en dagpengelignende ydelse vil i sin rene form give problemer for kontanthjælpsmodtagere, der har større boligudgifter og forsørgerbyrde end gennemsnittet. Der foreslås derfor indført en bestemmelse, der giver socialministeren bemyndigelse til at fastsætte faste regler, hvorefter kontanthjælpsmodtagere, som vil blive ringere stillet ved omlægningen til en dagpengelignende ydelse, kan få et særligt skattefrit tillæg, således at de fortsat kan modtage hjælp på det hidtidige niveau.

Den særlige støtte vil sikre, at kontanthjælpsmodtagere med høje boligudgifter og stor forsørgerbyrde vil blive fastholdt på nogenlunde samme niveau som i dag. Det kan dog ikke undgås, at der for de enkelte kontanthjælpsmodtagere vil være mindre udsving i den månedlige nettoydelse. Dette skyldes bl.a., at den særlige støtte vil blive beregnet ud fra afrundede grænsebeløb, og at der ikke længere vil være forskel på ydelsen før og efter 9 måneder. Hertil kommer, at bruttoficeringen indebærer, at nettoydelsen for kontanthjælpsmodtagerne som for andre vil blive afhængig af individuelle ligningsmæssige fradrag og af forskelle i de kommunale skatteprocenter.

Bruttoficeringen af kontanthjælp vil som nævnt have betydning for udmålingen af indkomstafhængige ydelser som fripladstilskud til dagtilbudsbetaling og boligsikring.

Dagtilbudsbetalingen fastsættes af socialministeren i en bekendtgørelse. I forbindelse med bruttoficeringen vil den særlige beregning af fripladstilskuddet for kontanthjælpsmodtagere blive afløst af en generel forhøjelse af fripladsgrænserne på 25.000 kr. Samtidig ændres indkomstgrundlaget for tildeling af økonomisk friplads i dagtilbud gradvis fra skattepligtig indkomst til personlig indkomst med tillæg af positiv kapitalindkomst.

Det ændrede beregningsgrundlag for boligsikringen vil ikke i sig selv stille kontanthjælpsmodtagerne ringere end hidtil, idet boligsikringen i dag fradrages i det særlige boligtillæg i kontanthjælpen. Boligsikringen vil i forbindelse med omlægningen af kontanthjælpen medvirke til en vis udligning af forskelle i kontanthjælpsmodtagernes rådighedsbeløb, efter at boligudgiften er betalt. I det omfang, der ikke sker en tilstrækkelig udligning efter boligsikringsreglerne, vil der blive ydet den forannævnte særlige støtte.

Bruttoficeringen vil ikke berøre størrelsen af ydelserne efter bistandslovens kapitel 11 om hjælp i særlige tilfælde.

Pensionister på institutioner med lommepengeudbetaling

Omlægningen til et bruttopensionssystem og den samtidige afskaffelse af pensionisternes forhøjede personfradrag medfører utilsigtede virkninger for visse institutionsbeboere, der modtager lommepengebeløbet og samtidig har supplerende indkomster.

[Socialministeren]

Der foreslås derfor kompenserende ordninger for denne gruppe. For så vidt angår institutionsbeboere med lommepengeudbetaling, der har indtægter ud over den sociale pension, udbetales en compensation svarende til forskelsbeløbet mellem indkomst efter skat i 1993 og indkomst efter skat i 1994 efter de nye skatteregler. Kompensationsbeløbet kan dog højst udgøre forskellen mellem den skattemæssige værdi af beboerens personfradrag i 1993 og 1994.

Kompensationsordningen gælder kun for året 1994. Herefter er det forudsat, at der gennemføres en permanent ordning med udbetaling af pension til alle institutionsbeboere. Indførelsen af en generel og obligatorisk pensionsudbetalingsordning på institutioner drøftes i øjeblikket i et udvalg under Socialministeriet. Regeringen vil fremsætte lovforslag om en generel ordning inden udgangen af 1993.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Bruttificeringen af kontanthjælpen vil i 1994 medføre merudgifter for det offentlige på 464 mio. kr. I 1995, når satsen for ikkeforsørger ændres til 60 pct. af dagpengemaximum, vil merudgifterne for det offentlige blive 654 mio. kr. I 1996, 1997 og 1998 vil merudgifterne ved bruttificeringen af kontanthjælp blive hhv. 624 mio. kr., 689 mio. kr. og 829 mio. kr.

Kompensationen i 1994 til pensionister på institutioner modsvares af en øget skattebetaling. Forslaget herom vil derfor være provenuneutralt.

Såvel bruttificeringen af kontanthjælpen som et forenklet indtægtsgrundlag ved beregning af visse ydelser efter bistandsloven må forventes at give administrative lettelser i kommunerne.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg på regeringens vegne anbefale forslaget til Tingets velvillige behandling.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg tillader mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social pension m.v. (Ændringer som følge af skatteomlægning, ændret satsregulering m.v.).

(Lovforslag nr. L 314).

Forslaget fremsættes som led i regeringens samlede udspil om strukturreformer og be-

skæftigelsesfremmende initiativer og i forlængelse af regeringens skatteomlægning.

Pensionssystemet tilpasses med forslaget ændringer i skattesystemet, herunder ophævelse af det forhøjede personfradrag til pensionister, og indeholder en delvis indførelse af bruttopensionsprincippet. De ændringer, der foreslås i pensionsstatserne, skal derfor ses i lyset af, at skatte- og afgiftsreformen vil få indvirkning på de fleste pensionisters disponible indkomster.

Regeringen ønsker med dette forslag at sikre, at pensionisterne også får fordel af de skattelettelser, som er indeholdt i skatteomlægningen.

Bruttificering anvendes som begreb for omlægning af skattefrie eller delvis skattefrie ydelser til skattepligtige ydelser efter de almindelige beskatningsregler. I det lovforslag, som skatteministeren samtidig fremsætter om ændring af personskatteloven, foreslås det således, at personfradrag for pensionister skal udgøre samme beløb som for andre skattepligtige. Som en konsekvens heraf foreslås det i dette lovforslag at forhøje pensionerne tilsvarende. Værdien af pensionisternes nuværende forhøjede personfradrag indregnes derfor efter forslaget i pensionsydelsen, således at pensionisternes disponible indtægt ikke forringes som følge af de skattemæssige omlægninger.

Bruttificering indebærer også, at pensionerne - som jo i det nuværende pensionssystem suppleres af en række særydelser - i højere grad bliver sammenlignelige med andre overførselsindkomster. Bruttificering af pensionsydelse er således et nødvendigt udgangspunkt for en fremtidig forenkling af pensionssystemet.

Hertil kommer, at bruttificeringen kan betragtes som et første skridt på vejen til at ligestille pensionister med andre, der modtager løn- eller overførselsindkomster. Med bruttificering af pensionerne tilkendegives også, at pensionisterne ikke er og derfor heller ikke bør betragtes som en særlig svag gruppe, der har behov for formynderisk administration af de økonomiske forhold.

Omlægningen til et bruttopensionssystem indebærer, at satserne for grundbeløb og pensionstillæg fastsættes således, at pensionisternes disponible indtægt ikke reduceres som følge af ophævelsen af det forhøjede personfra-